

ΠΡΟΑΓΩΓΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ 2002 Γ' ΤΑΞΗΣ ΕΣΠΕΡΙΝΟΥ ΕΝΙΑΙΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ

ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΚΑΙ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ
ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΘΕΜΑΤΩΝ

A.

Τέτοια λένε ότι ο καλός Κρέοντας έχει κηρύξει δημόσια για σένα και για μένα, λέω βέβαια και για 'μένα και ότι έρχεται εδώ, για να διακηρύξει δημόσια αυτά σε όσους δεν τα ξέρουν ώστε να είναι καθαρά και ότι δε θεωρεί την υπόθεση ως κάτι ασήμαντο αλλά όποιος κάνει κάτι από αυτά ότι τον περιμένει θάνατος με δημόσιο λιθοβολισμό στην πόλη. Έτσι έχουν αυτά για 'σένα και γρήγορα να δείξεις αν γεννήθηκες από ευγενική γενιά και γενναία στο ήθος ή τιποτένια από ευγενική γενιά.

B.1.

Με τον χαρακτηρισμό αυτό αποτυπώνεται η ειρωνική διάθεση της Αντιγόνης, η οποία φαίνεται να έχει πάρει πλέον τις αποφάσεις της και δεν πτοείται από τη διακήρυξη του Κρέοντα. Παράλληλα, προοικονομείται η τραγική σύγκρουσή της με τον Κρέοντα.

B.2.

Η απαγόρευση της ταφής του Πολυνείκη θεωρείται αφενός μεν παράλογη και ανήθικη, αφετέρου δε αντιβαίνει στις θρησκευτικές αντιλήψεις και τα ταφικά έθιμα των Ελλήνων. Οι Έλληνες θεωρούσαν ότι ήταν ιεροσυλία το να μείνει άταφο το σώμα του νεκρού, αφού η ψυχή του περιπλανιέται ως φάντασμα ανάμεσα στους δύο κόσμους και δεν μπορεί να βρει ησυχία. Χαρακτηριστικό παράδειγμα η ψυχή του νεκρού Πατρόκλου που παρακαλά το φίλο του να τον θάψει όσο το δυνατόν πιο γρήγορα. Από τα παραπάνω συνάγεται ότι η απόφαση του Κρέοντα έρχεται σε αντίθεση με τον άγραφο ηθικό νόμο των αρχαίων Ελλήνων.

B.3.

Ο Κρέοντας, του οποίου η εμφάνιση έχει προοικονομηθεί ήδη από τον πρόλογο, εισέρχεται στη σκηνή από την κεντρική πύλη των

ανακτόρων και διακηρύσσει τις προγραμματικές του δηλώσεις για τον τρόπο διακυβέρνησης της πόλης· κυρίως, όμως, παρουσιάζοντας τα γεγονότα από τη δική του οπτική γωνία με υπερβολή, επαινεί ως ήρωα τον Ετεοκλή και κατηγορεί τον Πολυνείκη ως προδότη και αποφασίζει για τον μεν Ετεοκλή να ταφεί με όλες τις καθιερωμένες τιμές, για τον Πολυνείκη δε να μείνει άταφος, έρμαιο των ωμοφάγων σκυλιών και των ορνέων, ανακεφαλαιώνοντας την διακήρυξη που διατυπώθηκε στον πρόλογο. Ως δικαιολογία προτάσσεται το κατηγορητήριο απέναντι στον Πολυνείκη, ο οποίος πρόδωσε τα ιερά και τα όσια της πατρίδας του, τα οποία ο αδελφός του υπερασπίστηκε. Από θεατρική άποψη, στόχος του Σοφοκλή είναι να καταστήσει εξ αρχής το σφάλμα φανερό και να κάνει τους θεατές να αναρωτηθούν για το σωστό και το λάθος.

B.4.

Τραγωδία: σύνθεση επικών και λυρικών στοιχείων (ευδιάκριτα).

Επικό (διάλογοι – αφήγηση)	Λυρικό (χορός)
1) Πρόλογος	Πάροδος
2) Επεισόδια	Στάσιμα
3) Έξοδος	

B.5.

λέγουσι: παράλογος, λέξη
έκρυψε: κρυψίνους, κρύπτη
άγειν: άγημα, παραγωγή
δρά: δράστης, αναπόδραστος
δείξεις: παράδειγμα, αυταπόδεικτος

B.6α.

Γενική Ενικού	δίκης πράγματος	νόμου εύγενοῦς	χάριτος
Αιτιακή Ενικού	δίκην πράγμα	νόμον εύγενῇ	χάριν

Γενική Πληθυντικού	δικῶν πραγμάτων	νόμων εὐγενῶν	χαρίτων
Αιτιακή Πληθυντικού	δίκας πράγματα	νόμους εὐγενεῖς	χάριτας

B.6β.

Οριστική μέλλοντα

ἔχει: ἔξει – σήξει

λέγουσι: λέξουσι - ἐροῦσι

ἔκρυψαι: κρύψει

καλύψαι: καλύψει

δράξει: δράσει

B.7.

ἀθλίως: επιρρηματικός προσδιορισμός

τον θανόντα: επιθετική μετοχή

ἐκκεκηρῦχθαι: αντικείμενο

τον ἀγαθόν: επιθετικός προσδιορισμός

ἐν πόλει: εμπρόθετος προσδιορισμός